

Warszawa, dnia 3 sierpnia 2012 r.

KANCELARIA SENATU
BIURO KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ
DZIAŁ PETYCJI I KORESPONDENCJI

BKS/DPK-134/28018/12 JK

Nr: 28018	Data wpływu 21 grudnia 2011 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 20 lipca 2012 r.

LOTERIE FANTOWE I ZBIÓRKI PUBLICZNE

TEMAT

ZWOLNIENIA Z PODATKÓW I OPŁAT

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja zbiorowa

Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego pan Jacek Protas.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą w celu zwolnienia z podatków i opłat loterii fantowych, zbiórek publicznych i innych przedsięwzięć, z których dochody przeznaczane są na cele społeczności lokalnych.

UZASADNIENIE WNOSZĄCYCH PETYCJE:

Zdaniem autorów petycji, nowelizacja prawa zmierzająca do ułatwienia prowadzenia loterii fantowych, zbiórek publicznych i innych przedsięwzięć, które mają wesprzeć finansowo społeczność lokalną – integruje i aktywizuje tę społeczność. Zwolnienie z podatków i opłat organizatorów takich imprez służyć będzie promowaniu regionu, pomocy charytatywnej i wielu innym szczytnym celom.

Bodźcem do złożenia petycji były wydarzenia towarzyszące „V Warmińskiej Uczcie Pierogowej”, która odbyła się 13 sierpnia 2011 r. we wsi Biesowo. Celem imprezy było wypromowanie „Pieroga Warmińskiego” oraz integracja społeczności lokalnej. Niestety, po oficjalnym otwarciu uroczystości, z udziałem przedstawicieli władz państwowych i lokalnych – na festynie pojawili się „uzbrojeni, ubrani w czarne mundury funkcjonariusze Urzędu Kontroli Skarbowej i Izby Celnej, którzy podjęli czynności kontrolne chodząc między stoiskami, kontrolując i przesłuchując zarówno osoby sprzedające pierogi, jak i organizatorów. Obecność funkcjonariuszy wprowadziła atmosferę niepokoju i podejrzeń”.

Rada Miejska w Biskupcu oraz Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w specjalnym piśmie wyrazili „swoją zdecydowany sprzeciw i ubolewanie wobec działań służb państwowych, które zniweczyły wysiłek społeczności gminy Biskupiec”. Podkreślają, że „państwo powinno wspierać lokalne, oddolne inicjatywy, a nie działaniami swoich służb budować atmosferę spisku i niepokoju”.

STAN PRAWNY:

Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) stanowi, że Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej (art. 2), a organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa (art. 7). Każdy jest obowiązany do ponoszenia ciężarów i świadczeń publicznych, w tym podatków (art. 84).

Ustawa z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540 ze zm.) określa warunki urzędowania i zasady prowadzenia działalności w zakresie gier losowych, zakładów wzajemnych i gier na automatach (art. 1). Grami losowymi są gry

o wygrane pieniężne lub rzeczowe, których wynik zależy od przypadku, a warunki gry określa regulamin. Należą do nich m.in. loterie fantowe, w których uczestniczy się przez nabycie losu lub innego dowodu udziału w grze, a podmiot zarządzający loterię oferuje wyłącznie wygrane rzeczowe (art. 2). Loterie fantowe mogą być urządzone na podstawie zezwolenia udzielonego przez osoby fizyczne, prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej.

Przeprowadzenie loterii fantowej, gdy wartość puli wygranych nie przekracza kwoty bazowej, o której mowa w art. 70 ustawy (obecnie ok. 3561 zł) – jest uproszczone (art. 38). Wystarczy dokonać tylko zgłoszenia loterii bez zabiegania o zezwolenie, bez zatwierdzania regulaminu przez Służbę Celną (wystarcza informacja o regulaminie), bez składania gwarancji wypłacalności nagród (składa się zobowiązanie wypłacalności nagród). Osoby dystrybuujące losy loterii oraz nadzorujące i bezpośrednio prowadzące tzw. małą loterię fantową (procedura uproszczona) – nie muszą posiadać świadectwa zawodowego (art. 24) wydawanego przez ministra finansów (art. 25). Osoby te dołączają do zgłoszenia loterii jedynie oświadczenie o znajomości przepisów ustawy w zakresie loterii fantowych (art. 38).

Loterie fantowe mogą być urządzone jednorazowo w skali ogólnokrajowej lub lokalnej zgodnie z zatwierdzonym regulaminem (art. 13). Cały dochód z loterii fantowej przeznaczony jest na realizację określonych w zezwoleniu i regulaminie gry celów społecznie użytecznych, w tym dobroczynnych. Podmiot zarządzający m.in. loterię fantową jest obowiązany przedstawić organowi udzielającemu zezwolenia, w terminie 30 dni od dnia zakończenia gry, szczegółową informację o realizacji powyższego obowiązku (art. 16) oraz zabezpieczyć losy lub inne dowody udziału w grze (art. 17). Wartość wygranej w grach hazardowych nie może być niższa od ceny losu albo kwoty wpłaconej stawki. Ogólna wartość wygranych w loterii fantowej nie może być niższa niż 30% łącznej ceny przeznaczonych do sprzedaży losów lub innych dowodów udziału w grze (art. 18).

Wniosek o zezwolenie na urządzenie loterii fantowej powinien m.in. zawierać: określenie rodzaju gry; nazwę i status prawny podmiotu wnioskującego; dane osobowe osób zarządzających podmiotem i reprezentujących go; określenie czasu i obszaru, na którym planuje się przeprowadzić loterię; projekt regulaminu gry; dokładne wyznaczenie celu, na który przeznaczają się dochód z gry; określenie planowanej wielkości sprzedaży losów; gwarancje wypłacalności nagród; dokumenty potwierdzające legalność źródeł pochodzenia majątku przeznaczonego na urządzenie loterii. Rozpatrzenie wniosku następuje w terminie 2 miesięcy od dnia jego złożenia (art. 40). Zezwolenia udziela się na okres trwania loterii, nie dłużej jednak niż na 2 lata (art. 49).

Regulamin loterii fantowej m.in. określa: nazwę gry; podmiot zarządzający grę; wskazanie organu wydającego zezwolenie; cel społecznie użyteczny, na który zostanie przeznaczony dochód z gry; liczbę losów oraz ich cenę; liczbę i rodzaj fantów na nagrody; miejsce i termin losowania nagród; terminy sprzedaży losów, ogłoszenia wyników i wydawania wygranych; sposób prowadzenia gry i zapewnienia prawidłowości jej przebiegu; tryb i termin rozpatrywania reklamacji i roszczeń (art. 61). Podmiot ubiegający się o zezwolenie na urządzenie loterii fantowej jest obowiązany posiadać gwarancje wypłaty nagród do ich wysokości określonej w regulaminie (art. 66). Zatwierdzenie regulaminu oraz wprowadzenia w nim zmian dokonuje dyrektor izby celnej (art. 60).

Oплата za udzielenia zezwolenia na urządzenie loterii fantowej wynosi 100% kwoty bazowej, a gdy zezwolenie dotyczy gier zarządzanych na obszarze jednego województwa – 50% kwoty bazowej. Osoba nadzorująca loterię ma obowiązek uzyskania świadectwa zawodowego, co wymaga zdania egzaminu oraz uiszczenia opłaty egzaminacyjnej wynoszącej 50% kwoty bazowej, a dla stanowisk innych niż wymienione w ustawie – 100% kwoty bazowej (art. 69). Opłata za wydanie świadectwa stanowi 15% kwoty bazowej. Świadectwo obowiązuje jedynie przez 3 lata, po upływie których należy procedurę powtórzyć. Ponadto przepisy wymagają dokonania ekspertyzy losów biorących udział w loterii, co wiąże się z koniecznością poniesienia dodatkowych kosztów przez organizatora loterii. Kwota bazowa dla danego roku kalendarzowego jest równa kwocie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez nagród z zysku, w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym GUS (art. 70).

W loterii fantowej podstawę opodatkowania podatkiem od gier stanowi suma wpływów uzyskanych ze sprzedaży losów lub innych dowodów udziału w grze (art. 73). Stawka podatku od gier wynosi dla loterii fantowej 10% (art. 74). Podatnicy zarządzający loterię fantową są obowiązani przedstawić właściwemu naczelnikowi urzędu celnego rozliczenie finansowe organizowanych gier (art. 75). Organem podatkowym właściwym w zakresie loterii fantowych jest ten organ, który udzielił zezwolenia na jej urządzenie (art. 77). Zakres dokumentów, które prowadzący loterię fantową jest obowiązany zgromadzić w celu rozliczenia finansowego loterii, określa rozporządzenie ministra finansów (art. 78).

Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. Nr 36 ze zm.) w art. 21 ust. 1 pkt 6a stanowi, że wolne od podatku dochodowego są wygrane m.in. w loteriach fantowych, jeżeli jednorazowa wartość tych wygranych nie przekracza 2280 zł, zarządzanych i prowadzonych przez uprawniony podmiot na podstawie

przepisów o grach hazardowych, obowiązujących w państwie członkowskim Unii Europejskiej lub w innym państwie należącym do Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie przekazywania informacji dotyczących funkcjonowania podmiotów urządzających i prowadzących działalność w zakresie gier hazardowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 118, poz. 795) wydane na podstawie art. 79 ust. 2 ustawy o grach hazardowych – określa tryb i zakres przekazywania informacji przez te podmioty.

Ustawa z dnia 15 marca 1933 r. o zbiórkach publicznych (Dz. U. Nr 22, poz. 162 ze zm.) stanowi, że wszelkie publiczne zbieranie ofiar w gotówce lub naturze na pewien z góry określony cel wymaga pozwolenia władzy (art. 1). Pozwolenie to udzielane jest w drodze decyzji administracyjnej wydawanej – w zależności od obszaru, na którym zbiórka ma być przeprowadzana – przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, starostę, marszałka województwa lub ministra spraw wewnętrznych (art. 2). Pozwolenie udzielane jest, gdy cel zbiórki nie jest przeciwny prawu i jest godny poparcia z punktu widzenia interesu publicznego. Za cele takie uważa się cele religijne, państwowe, oświatowe, zdrowotne, kulturalno-społeczne i społeczno-opiekuńcze. Zbiórki publiczne urządzone w interesie osobistym są wzbronione (art. 3). Pozwolenie na zbiórkę publiczną może być udzielone jedynie stowarzyszeniom i organizacjom posiadającym osobowość prawną albo komitetom, organizowanym dla przeprowadzenia określonego celu. Cel zbiórki powinien być zgodny ze statutem stowarzyszenia lub organizacji, bądź komitetu (art. 4). Organ udzielający pozwolenia może w każdym czasie żądać informacji o stanie akcji zbiórkowej (art. 8). Ustawa nie ma zastosowania do zbiórek prowadzonych w drodze loterii pieniężnych lub fantowych, jeżeli zbiórki te nie są organizowane w miejscach publicznych; nie stosuje się jej do zbiórek koleżeńskich lub prowadzonych w szkołach oraz do zbierania ofiar na cele religijne, kościelną działalność charytatywno-opiekuńczą, naukową, oświatową itp. (art. 13).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 6 listopada 2003 r. w sprawie sposobu przeprowadzania zbiórek publicznych oraz zakresu kontroli nad tymi ziórkami (Dz. U. Nr 199, poz. 1947 ze zm.) wydano na podstawie art. 5 ustawy o zbiórkach publicznych. Rozporządzenie stwierdza, że zbiórka publiczna ofiar w gotówce może być przeprowadzona w formie dobrowolnych wpłat na konto, zbierania ofiar do puszek kwestarskich oraz skarbon stacjonarnych, sprzedaży cegiełek wartościowych oraz przedmiotów i usług (art. 1).

Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 kwietnia 2011 r. w sprawie wykonywania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 73,

poz. 392 ze zm.) w § 13 stanowi, że zwalnia się od podatku m.in. dostawę towarów dokonywaną przez organizację pożytku publicznego, jeżeli towary zostały nabyte przez tę organizację w drodze darowizny otrzymanej w związku ze zbiórką publiczną. Zwolnienie to odnosi się do towarów, których wartość rynkowa wraz z podatkiem przekracza 2 tys. zł – wyłącznie w przypadku, gdy organizacja pożytku publicznego posiada dokumentację pozwalającą na identyfikację darczyńcy i potwierdzającą dokonanie darowizny. Zwalnia się od podatku również usługi i dostawę towarów, wykonywane przez podmioty, w związku z organizowaniem imprez połączonych ze zbiórką pieniędzy wyłącznie na potrzeby tej działalności pod warunkiem, że pieniądze pozyskane z tych czynności zostaną przeznaczone w całości na potrzeby działalności zwolnionej od podatku na podstawie ustawy o podatku od towarów i usług (art. 43 ust. 1 pkt 18, 22, 24, 26 i 31–33) – jeśli zwolnienie z podatku nie spowoduje naruszenia warunków konkurencji i przepisów o zbiórkach publicznych oraz ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 ze zm.) reguluje zasady: prowadzenia działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych oraz współpracy organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi; uzyskiwania statusu organizacji pożytku publicznego oraz funkcjonowania tych organizacji; sprawowania nadzoru nad prowadzeniem działalności pożytku publicznego; tworzenia i funkcjonowania rad działalności pożytku publicznego. Ustawa reguluje również warunki wykonywania świadczeń przez wolontariuszy oraz korzystania z tych świadczeń (art. 1).

Ustawa z dnia 13 lipca 2012 r. o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw (podpisana przez prezydenta 2 sierpnia 2012 r.) przewiduje w ustawie o zbiórkach publicznych zmianę podmiotu udzielającego pozwoleń na przeprowadzenie zbiórki oraz podmiotu wydającego rozporządzenie o sposobie przeprowadzania zbiórek i zakresu kontroli nad nimi – ministra spraw wewnętrznych zastąpi minister administracji publicznej.

PRACE LEGISLACYJNE:

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o zbiórkach publicznych oraz niektórych innych ustaw; druk sejmowy nr 610 z 12 czerwca 2012 r. Dotyczy umożliwienia prowadzenia zbiórek publicznych w celach zdrowotnych lub społeczno-opiekuńczych przez osoby najbliższe dla osoby potrzebującej pomocy. Proponuje się, aby ściganie wykroczenia związanego z brakiem zezwolenia na przeprowadzenie zbiórki publicznej następowało na wniosek władzy wydającej zezwolenie. 23 lipca 2012 r. skierowano projekt do I czytania na

posiedzeniu Sejmu (stan z 1 sierpnia 2012 r.).

Do Sejmu wniesiono projekt ustawy mający związek z petycją, któremu jeszcze nie został nadany bieg – nie został nadany numer druku (stan z 1 sierpnia 2012 r.):

Poselski projekt ustawy o podatku od towarów i usług; wpłynął do Sejmu 15 listopada 2011 r. Dotyczy wprowadzenia nowych, kompleksowych regulacji z zakresu opodatkowania podatkiem od towarów i usług. W art. 212 projektu zapisano: „Zwalnia się prowadzoną na terytorium kraju działalność w zakresie gier losowych, zakładów wzajemnych i gier na automatach, podlegającą opodatkowaniu podatkiem od gier na zasadach określonych w odrębnej ustawie”. Regulacja jest wyrazem implementacji art. 135 ust. 1 pkt i) Dyrektywy 112 – zwolnienie obligatoryjne. Normatywna treść przepisu odpowiada rozwiązaniom zawartym w art. 111 dotychczasowej ustawy o grach hazardowych, który wejdzie w życie z dniem 2 stycznia 2016 r. Projekt przekazano do Biura Legislacyjnego i do Biura Analiz Sejmowych 16 listopada 2011 r., następnie 20 grudnia 2011 r. skierowano go do Komisji Ustawodawczej oraz do konsultacji. 27 marca 2012 r. zwrócono się do wnioskodawców o uzupełnienie uzasadnienia.

DZIAŁANIA POWIĄZANE:

„Opinia w sprawie możliwości zwolnienia od podatków i opłat zbiórek, loterii fantowych i innych podobnych przedsięwzięć, z których dochody są przeznaczone na cele społeczności lokalnych” – dr Irena Ożóg i mgr Joanna Rudzka; styczeń 2012 r., opinia zamówiona przez Biuro Analiz i Dokumentacji Kancelarii Senatu. Zakres opinii obejmuje określenie potrzeby nowelizacji prawa podatkowego w kierunku stworzenia fiskalnych zachęt do organizowania lokalnych imprez okolicznościowych. Przedmiotem opinii są imprezy organizowane przez samorządy lub organizacje społeczne i zawodowe. Zdaniem autorek opinii – emocje i opór społeczny budzi m.in. obowiązek rejestrowania sprzedaży na kasie fiskalnej usług gastronomicznych, gadżetów okolicznościowych i innych towarów. Przy tej okazji mogą być promowane *non profit* produkty lokalne i oferowane usługi rozrywkowe.

W opinii autorek – zniesienie obowiązku rejestrowania sprzedaży kasami fiskalnymi w czasie lokalnych imprez publicznych nie ma uzasadnienia. Sprzedaż w trakcie imprez lokalnych powinna być traktowana jak dostawa towarów opodatkowana VAT. Ustawa o VAT przewiduje zwolnienie podmiotowe dla podatników, gdy wartość sprzedaży opodatkowanej nie przekraczała w poprzednim roku łącznie 150 tys. zł. Natomiast okazjonalna sprzedaż towarów regionalnych przez uczestniczących w niej wytwórców – nie jest działalnością gospodarczą i nie podlega opodatkowaniu podatkiem VAT i obowiązkowi rejestracji sprzedaży w kasie fiskalnej. Zbierane na imprezie pieniądze przeznaczone na działalność

organizacji charytatywnych lub zajmujących się działalnością pożytku publicznego wspierającą inicjatywy lokalne – nie będą traktowane jak wynagrodzenie za usługę ani dostawę, więc nie będą podlegać opodatkowaniu VAT.

Autorki opinii pozytywnie odnoszą się jedynie do ewentualnej zmiany uwalniającej od podatku VAT organizacje *non profit* np. przez wyłączenie z opodatkowania darów rzeczowych i usług *pro bono* na rzecz tych organizacji. Przeciwnie są całkowitemu zwolnieniu z podatku VAT lub wyłączeniu z VAT sprzedaży prowadzonej na imprezach lokalnych. Ich zdaniem, godna rozważenia jest możliwość zmiany § 13 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 kwietnia 2011 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług w kierunku rozszerzenia zakresu zwolnień o sprzedaż na aukcjach charytatywnych, gdy dochód ze sprzedaży przekazywany jest bezpośrednio organizacji pożytku publicznego. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości UE – możliwa jest interpretacja uznająca, że sprzedaż taka nie podlega opodatkowaniu podatkiem VAT (brak bezpośredniego związku między wynagrodzeniem a dostawą). Uważają za pożądane poszukiwanie nowych rozwiązań zmierzających do uwolnienia organizacji *non profit* od ciężaru VAT.

Interpelacja nr 185 w sprawie organizowania loterii fantowych (z 30 listopada 2011 r.). Poseł interpelujący uważa, że stopień zawichości procedury umożliwiającej urządzenie loterii fantowej i wysokość opłat, których należy dokonać – stawiają pod znakiem zapytania opłacalność urządzania takich loterii. Aby loteria przyniosła dochód, kwota puli wygranych musi znacznie przekroczyć kwotę bazową (w 2012 r. kwota ta wynosi 3560,83 zł). Wówczas jednak nie można skorzystać z uproszczonej procedury urządzania loterii fantowej, którą umożliwia nowelizacja ustawy o grach hazardowych, obowiązująca od 14 lipca 2011 r. (Dz. U. Nr 134, poz. 779). Pozostałe zasady, uprawnienia, obowiązki i ograniczenia bądź zakazy przewidziane w ustawie o grach hazardowych są analogiczne, jak w przypadku urządzania dużych loterii fantowych lub gry bingo fantowej.

Ministerstwo Finansów opracowało materiał informacyjny pt. „Zasady urządzania małych loterii fantowych i gry bingo fantowe”, dostępny na stronie internetowej www.mf.gov.pl. Resort finansów uważa te działania za wystarczające. Odnosząc się do opinii, że organizowanie loterii fantowych przez organizacje pożytku publicznego jest nieopłacalne – radzi, by zamiast jednej dużej loterii przeprowadzić kilka małych loterii, korzystając z procedury uproszczonej.

Interpelacja nr 562 w sprawie zniesienia obowiązku uiszczania opłaty skarbowej w wysokości 82 zł. pobieranej za wydanie zezwolenia na przeprowadzenie zbiórki

publicznej (z 15 grudnia 2011 r.). Ministerstwo Finansów w odpowiedzi informuje, że zniesienie lub zmniejszenie opłat skarbowych, które w całości stanowią dochód gmin – znacznie uszczupliłoby ich finanse. Poza tym obowiązek uiszczenia opłaty skarbowej nie powstaje, jeżeli istnieje podstawa prawna do jego wyłączenia lub zwolnienia. Zwolnione od opłaty skarbowej jest wydanie pozwolenia organizacji pożytku publicznego, jeżeli składa ona wniosek w związku ze swą nieodpłatną działalnością w rozumieniu przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W przypadkach uzasadnionych ważnym interesem podatnika lub interesem publicznym – podmioty ubiegające się o zezwolenie mogą zwrócić się do organu podatkowego z wnioskiem o udzielenie ulg podatkowych na podstawie przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa. Ministerstwo jest zdania, że obowiązujące rozwiązania są wystarczające i nie widzi konieczności zmian, a zwłaszcza wprowadzenia odrębnego zwolnienia od opłaty skarbowej wszystkich takich pozwoleń.

Interpelacja nr 1345 w sprawie zwolnienia z podatku VAT SMS-ów wysyłanych na cele pożytku publicznego (z 30 stycznia 2012 r.). Ministerstwo Finansów w odpowiedzi stwierdza, że usługi przesyłania SMS-ów w trakcie zbiórek publicznych organizowanych przez organizacje pożytku publicznego są usługami telekomunikacyjnymi o podwyższonej opłacie (usługi te są opodatkowane 23% stawką VAT). Z dniem 4 sierpnia 2010 r. weszło w życie Rozporządzenie Ministra Finansów z 2 czerwca 2010 r. (Dz. U. Nr 96, poz. 623) zmieniające rozporządzenie w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług, w którym zwolniono od podatku usługi o podwyższonej opłacie (określone w ustawie – Prawo telekomunikacyjne) świadczone w celu zebrania pieniędzy w zbiórkach publicznych przez organizacje pożytku publicznego, z wyjątkiem usług przedpłaconych (*prepaid*), gdyż było to niemożliwe ze względów techniczno-prawnych. W celu zwolnienia usług o podwyższonej opłacie, dostawca usługi powinien podpisać umowę z organizacją pożytku publicznego – przed powstaniem obowiązku podatkowego z tytułu wykonania tej usługi. Ponadto dostawca usługi powinien dysponować kopią pozwolenia na przeprowadzenie przez organizację pożytku publicznego zbiórki publicznej. Warunkiem utrzymania zwolnienia jest bowiem terminowa wpłata kwot otrzymanych na rzecz organizacji pożytku publicznego – w terminie 45 dni od końca miesiąca, w którym dostawca usługi otrzymał pieniądze (z wyjątkiem części kwot zatrzymanych przez dostawcę usługi; jeżeli dostawca usługi przekaże na rzecz organizacji całą kwotę – zwolnieniem będzie objęta cała zebrana kwota).

Mechanizm przedstawiony powyżej wpisuje się w rozwiązania obowiązujące w państwach członkowskich Unii Europejskiej. W związku z tym resort nie planuje zmian w prawie dotyczącym zwolnienia z VAT tzw. SMS-ów charytatywnych.

Interpelacja nr 1720 w sprawie wydawania pozwoleń na przeprowadzenie zbiórki publicznej (z 6 lutego 2012 r.), w której poseł stwierdza, że w Polsce nie ma przepisów uwzględniających specyfikę pozyskiwania kapitału od społeczności internetowej. Przypomina, że organizacje obywatelskie od wielu lat postulują zmianę przepisów reglamentujących działalność dobroczynną i nakładających na ich organizatorów liczne obowiązki. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych odpowiada, że wolą ustawodawcy i w konsekwencji podstawą regulacji prawnych z zakresu zbiórek publicznych jest ochrona interesu publicznego rozumiana jako dbałość o to, by środki przekazane przez każdego anonimowego adresata zbiórki przekazane zostały na wskazany przez niego cel. Dlatego zbiórka publiczna może być przeprowadzana m.in. w formie dobrowolnych wpłat na osobne konto założone przez prowadzącego zbiórkę tak, aby pozyskane przez organizacje pożytku publicznego środki zostały oddzielone od innych środków, a następnie prawidłowo rozliczone.

Interpelacja nr 2219 w sprawie nowelizacji przepisów dotyczących przeprowadzania zbiórek publicznych (z 17 lutego 2012 r.), w której posłanka zauważa, iż obowiązujące przepisy nie uwzględniają zjawiska *crowdfundingu* (finansowanie społecznościowe – pozyskiwanie środków finansowych od dużej społeczności, w której każda jednostka przekazuje bardzo małą kwotę), co powoduje uznaniowość decyzji urzędniczych dotyczących wydawania pozwoleń na te zbiórki, egzekwowania rozliczeń i nakładania kar za bezprawne stosowanie tego mechanizmu. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych tłumaczy wszelkie utrudnienia, z którymi spotykają się organizacje pożytku publicznego, ochroną interesu publicznego.

REKOMENDACJE BIURA:

Fundacje i stowarzyszenia prowadzące działalność pożytku publicznego o charakterze dobroczynnym, organizujące gry fantowe, zbiórki publiczne i inne przedsięwzięcia w celu zdobycia środków na tę działalność – muszą spełnić wiele wymogów zawartych w licznych aktach prawnych. Nawet procedura uproszczona prowadzenia loterii fantowej, określona w art. 70 ustawy o grach hazardowych, obowiązująca od roku – jest dość uciążliwa, a możliwa do stosowania tylko wówczas, gdy pula wygranych w loterii fantowej nie przekracza kwoty bazowej (2012 r. – ok. 3561 zł). Wymogi formalne – opłaty, stopień zawiłości procedury, uciążliwe działania kontrole – stawiają pod znakiem zapytania opłacalność urządzania loterii

fantowych. Autorzy petycji oczekują zmian w prawie, które zniosą całkowicie opłaty dotyczące loterii fantowych i zbiórek publicznych.

Podobnie jak w przywołanej powyżej opinii, pożądane wydaje się poszukiwanie nowych rozwiązań zmierzających do uwolnienia organizacji *non profit* od ciężaru VAT. Zmiany § 13 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 kwietnia 2011 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług, powinny zmierzać w kierunku rozszerzenia zakresu zwolnień o sprzedaż na aukcjach charytatywnych, gdy dochód ze sprzedaży przekazywany jest bezpośrednio organizacji pożytku publicznego.

Działanie służb kontrolnych opisane w uzasadnieniu złożonej petycji – wydaje się nieadekwatne do ewentualnych nieprawidłowości, które mogą wystąpić podczas trwania loterii fantowej, podobnie jak stopień biurokracji, który towarzyszy jej organizacji. Kontrola mająca na celu ochronę interesu społecznego i zapobieżenie ewentualnym nieprawidłowościom przy organizowaniu loterii fantowej czy zbiórki publicznej, powinna być przeprowadzana przez odpowiednie służby mniej ostentacyjnie, niezauważalnie dla uczestników imprez charytatywnych.

Biuro skłania się ku wnioskowi, że procedura uproszczona loterii fantowych mogłaby być bardziej sprzyjająca organizatorom, gdyby obowiązywała przy wielokrotności kwoty bazowej, np. na poziomie 10–15 tys. zł. Wówczas dla organizatorów loterii opłacalne będzie przebrnięcie przez uciążliwość procedury – choć uproszczenie jej wydaje się również pożądane.

OPRACOWAŁA

Jolanta Krynicka

DYREKTOR

Anna Pomianowska-Bąk